

1

In Spanje is alles straffer: de koffie, de look, de sigaretten, de baardgroei.

Dus misschien ook wel de rouwverwerking.

Elma's man was vier maanden geleden overleden, geen arts die wist aan wat. Zoals een wasmachine het opeens haast onverklaarbaar begeeft, terwijl die daarnet nog olijk zwierde en rammelde, geen vuiltje aan de lucht, zo zat hij met nog al zijn kwaliteiten en mogelijkheden plotsklaps dood in de zetel. Nooit gerookt, nooit buitensporig gezopen, gevitaminiseerd tot in zijn tenen, spaarzaam op zijn verval. Zesenveertig was hij. Een kind nog, zei zijn vader. Er kwam ondertussen bijna geen post meer voor hem aan, zelfs geen geadresseerde reclame voor haagscharen of kettingzagen, doder kon men haast niet worden. Meer zelfs, het kon er bij momenten soms op lijken alsof hij er nooit was geweest, de wereld was hem al vergeten, en zijn verdwijning werd Elma te veel. Alles werd haar te veel. De winter, de nevel, dinsdagen. Ze moest het huis uit, het

huis met de gehate zetel, alleszins voor even. En ze had in een opwelling een vakantie geboekt in een clubhotel met animatie, en wel precies omdat ze een hekel had aan clubhotels, met of zonder animatie.

Zij was het type dat zich schuldig voelde bij het beleven van geluk. En als weduwe al helemaal. Ontroostbaarheid ervoer ze als een blijk van liefde. Pijn die slijt is aanstellerij.

Natuurlijk kende ze de geruchten over die hotels, waar dames aanpaptten met het personeel, omdat het nu eenmaal kon.

Animatoren. Je denkt dat ze zijn besneden. Maar in werkelijkheid is hun voorhuid gewoon afgesleten.

Een citytrip had uiteraard veel meer in de lijn van haar persoonlijkheid gelegen. Lissabon, Gent, Utrecht, Hamburg. Een dagje of drie, voldoende om de batterijen op te laden, de rommel in haar kop op te ruimen, afgeleid met een lijstje aan bezienswaardigheden op zak dat niet noodzakelijk helemaal diende te worden afgevinkt.

Maar ze was te lusteloos om zo'n uitstapje voor zichzelf te organiseren. Het eindeloze geslenter door middeleeuwse stegen stond haar voor een keertje tegen, het hoppen van museum naar kathedraal, het zieltogende in haar eentje zitten te eten in een restaurant dat nochtans de stratosfeer in werd geprezen door gezaghebbende reisgidsen met een verschrikkelijke lay-out. Ze

had het zichzelf makkelijk willen maken, vond dat ze recht had op luiheid en leegte, een strandvakantie heette zoiets, het recht om een hele dag te zweten van het liggen. Dat ze onderwijl een teint zou krijgen die voor het gros van het toeristendom een voorname drijfveer was, vond ze bijzaak, doch niet onprettig.

Bijna was ze niet in het vliegtuig gestapt, overvallen als ze zich voelde door schaamte tien dagen als gebroken mens door te brengen in een bekotebikkerd clubhotel. Ze keek op de luchthaven naar de stomme koppen van de mensen die incheckten voor dezelfde bestemming en walgde van het besef één van hen te zijn. Mallorca: het Elyseum van de vrijgezellenfeestjes! Er was maar één reden om te hopen dat het vliegtuig niet crashte, en dat was omdat het haar tegenstond dat haar lichaam diende te worden gezocht tussen dat van idioten. Dat ze mogelijks verward zou worden met zo'n idioot, en in diens voor hem bestemde kist terecht zou komen. Maar los daarvan mocht het gerust te pletter storten. Zeker.

Nog geen veertien uur nadat ze had neergekeken op de stompzinnigheid van de Balearen-ganger, lag ze in bed met een animator.

Hij had haar 's middags met een boek zien liggen aan het zwembad, in een gitzwarte triangel bikinitop en een dito bikinislip van Hunkemöller, een merk dat het doorgaans slecht deed bij vrouwen die het belang van

een beachboy en een Banana Colada-cocktail hoog inschatten. De betere snol ging voor Victoria's Secret, altijd. De reetveter.

Haar huidskleur verried dat ze nog maar net op het eiland was, of dat ze een lotion met een extreem hoge beschermingsfactor smeerde. Animatoren worden wakker van nieuwkomers.

De animator (turkooizen short, witte polo met daarop de naam en het lelijke logo van het hotel) ronselde volk voor iets wat in alle lulligheid 'cocktailgames' bleek te heten. Hij posteerde zich op de zwembadrand, perste eerst de inhoud van twee verrottende longen door een scheidsrechtersfluitje, en had daarna de reden van zijn aanwezigheid, cocktailgames, cocktailgames, nog niet goed uitgeschreeuwd of de gegadigden stormden al massaal op hem af. Dikke mannen, gespierde mannen, afgelijnde dames, dames met kwabben: cocktailgames werden geadoreerd door de bezitters van zeer uiteenlopende lichamen.

Elma had de drukte argwanend gadeslagen vanop haar strandstoel, en gebruikte haar boek als schutmuur, veinzend dat ze las, bang om te worden aangesproken. Maar angsten zijn er om bewaarheid te worden: ze wérd aangesproken!

Zij was nooit een participant geweest, in niets. Het groepsgevoel was haar altijd vreemd gebleven. Met een bijna wetenschappelijk te verantwoorden afkeer had

zij immer naar het samenhorigheidsgelul van jeugdverenigingen gekeken. De mens was helemáál geen kuddebeest. Welke bioloog had dat nou bedacht? Je stak vijf exemplaren bij elkaar en er was kift. Maar dat leek haar te veel uitleg, een uitleg die zij overigens niemand verschuldigd was, en al helemaal niet aan een animator, ze was wie ze was, naar de pomp met al die gedeelde vrolijkheid, punt.

Ze kreeg het gevoel bekeken te worden, haar afzijdigheid werd door anderen opgevat als een verwijt. Wanneer de mensheid al niet verenigd kon worden in het idiote, waarin dan wel? In haar arrogantie had ze schuld aan alles wat misging in de wereld. En dus vroeg ze, om toch maar iets te zeggen, wat cocktailgames waren.

‘Weet je, het stelt niks voor. We gooien met balletjes naar enkele gaten in een plank, en wie de meeste punten heeft gescoord krijgt een gratis cocktail aangeboden van het hotel. Meer is het niet. Het duurt hooguit vijf minuutjes.’

Hij maakte wel een vriendelijke indruk, die animator, dat moest ze erkennen. Hoe hard hij ook zijn best deed paradijselijk te doen, er lag een laag pijn op zijn glimlach die hij er maar niet kreeg afgekrabd. Misschien had ook hij thuis een pot met as van een geliefde in zijn boekenkast?

Dom was het spelletje wel degelijk, dat kon tevens worden afgeleid uit het luidruchtige plezier dat het ver-

oorzaakte bij zo'n dertigtal leeggangers. Elma zelf had sedert haar kleutertijd niets nog van zulke infantiele aard gedaan, balletjes gooien naar een gat in een plank, hallo, alleen bierpong kon achterlijker zijn, en zij had daarbovenop nu ook nog eens het reële bestaan van beginnersgeluk te betreuren. Haar overwinning werd toegejuicht door een bende Britten, vrijgezellen met helaas uitstekende stembanden, die al zoveel pullen bier ophadden dat er een latente dreiging van voetballiederen in de lucht hing.

Alles wat haar dierbaar was, was ze kwijt, een man, een droom, een toekomst, maar dit spel had ze dus gewonnen. De animator had haar dientengevolge meegenomen naar de bar, een ruimte die in opperste smakeloosheid was volgestouwd met computergames. Het was er één grote teringherrie van kinderen die rondjes raceten op het Formule 1-circuit van Wistzijveel. De bartender kon het niet deren, die bleef onverstoord jongleren met flessen. Van zijn Pornstar Martini gingen de hardnekkigste geheelonthouders overstag.

Na een oppervlakkige studie van de drankenkaart was Elma voor de Black Widow Spider gegaan, een alcoholvrije smeerlapperij op basis van cola, vanille-ijs en drop. Waarschijnlijk iets voor Hollanders met een drankprobleem. Om pas enkele slokken later vast te stellen dat er 'widow' in de benaming van de cocktail had gestaan. De *mocktail*, in feite. De animator nam zelf

ook iets, een rode huiswijn, van plaatselijke Fogoneu-druiven, daar waren ze hier best trots op, een volk met een eigen druif, het verdiende de onafhankelijkheid, en aangezien de bartender die animator zijn keuze niet afwachtte kon Elma aannemen dat haar lastpost daar wel meerdere glazen, misschien wel flessen, per dag van achterover sloeg. Het vak van animator was vast belastend voor de lever en de lul. Mogelijks was syfilis voor hem een erkende beroepsziekte.

Haar stond nu een beleefdheidspraatje te wachten, met een hotelromeo die wellicht zo intelligent was dat hij later kon dementeren zonder dat het iemand opviel. Toen hij daar naar vroeg, verzon ze een beroep. En als hij ook nog eens wou weten waar ze vandaan kwam, vond ze dat ze allang waren uitgepraat.

Ze had hem bedankt voor het drankje, zij het niet overdreven hartelijk, en ging weer verder lezen. Boos op zichzelf. Omdat ze hier was. Omdat ze die animator onvriendelijk had bejegend. Die man had immers geen schuld aan haar verdriet. Hij deed zijn werk.

In het vastige voornemen meer te drinken dan wenselijk, was ze 's avonds naar de bar gegaan. Wat moest ze anders? Haar animator van die middag zat er ook, gek genoeg alleen, met alweer zo'n huiswijn voor zich uit. Ze had verwacht dat die kerels voortdurend werden be-laagd door een zwerm meiden. Zij hadden eerste hulp te verstrekken bij pas gescheiden vrouwen en hen to-

taal teloor te fleppen. Maar ondanks de aanwezigheid van vele mademoisellen, van wie enkelen hun vakantie hadden laten voorafgaan aan een driemaandendieet van Inca-rijst, zat hij daar op zijn barkruk, ogenschijnlijk ongeïnteresseerd in het mooie aanbod slettenvlees. Het zou een beetje raar geweest zijn hem geen goedenavond te wensen, tenslotte kende ze hem, hij was tot nader orde de enige vertegenwoordiger van het apenras die ze hier op het eiland kende, met wie ze enkele woorden had gewisseld, en ze vroeg of het niet stoorde dat ze naast hem kwam zitten.

Nam ze een drankje aan?

Een gin tonic dan maar. Want ineens dronk iedereen gin tonic. Zelfs het zuipen was gevoelig voor modes. Het moest met kinine uit Congo, gearneerd met jeneverbes, gekruid met godweetwat en gezopen uit een gekoeld copaglas, anders was het pis. Ze probeerde in te schatten hoeveel glazen ze van die dikkenekkerij moest hijsen om het leven te verdragen, maar zag na het zevende glas haar onwrikbaar gewaande geloof in alcohol tanende.

Er klonk muziek, die was gemaakt vanuit een universele behoefte om elkaar niet langer te verstaan. Ze had het dus te roepen, de vraag om elders te gaan, waar het rustig was, zodat ze op zijn minst konden praten.

Twee uur later hadden ze het met elkaar op zijn kamer gedaan, op een wijze waarvan alle kinderen dachten

dat hun ouders het uitsluitend deden. Zij had de ventilator aan het plafond rondjes zien draaien. Voor spijt was het te laat. Ze lagen naast elkaar op hun rug, efe-meer, uitgepraat. Twee gekwetsten, ongetwijfeld. Gebuild, geblutst, gewond. Afgetobde kruipers over de aarde. Ze hoefden elkaar niet te haten, enkel zichzelf.

Alex, was zijn naam.

Seks met Alex, vooruit dan maar. Daar zat vast een discotheekhit in.

En hij, hij had het met een lerares gedaan. Een Deense. Zijn vierde dat seizoen. Zijn vierde lerares. Zijn negende Deense. Zijn eerste weduwe.

2

Al tien jaar stemde Clarice er dik tegen haar zin in toe met haar moeder mee op reis te gaan omdat het wel eens hun laatste trip samen zou kunnen zijn, maar die moeder ondermijnde met haar leeftijd iedere waarschuwing van elke longarts en was onlangs kettingrokend tachtig geworden.

Van de eerste tot de laatste reis met mama was een hel geweest voor Clarice, klieren als ze kon, maar ze waren al die voorgaande keren tenminste niet naar Spanje gegaan. Een land waar dierenleed volksvermaak is. Katholiek, omdat godsdienst ook bankencrises verdooft, met een onuitgesproken heimwee naar de inquisitie. En waar men nog steeds niet helemaal heeft afgerekend met het fascistische verleden. Op Cambodja na was er verdomme geen enkel land met zoveel vermisten, stakkers die spoorloos hoorden te verdwijnen om de stijve van een dictator nog stijver te krijgen.

Maar dat vond de moeder natuurlijk hysterisch gezwets. Franco was al sedert 1975 dood. Als je het verle-